

Sedež sekretariata Alpske konvencije bo v Innsbrucku in Bolzanu

Najpomembnejši sklep 7. alpske konference okoljskih ministrov, ki so ga vsi pričakovali z veliko napetostjo, je bila določitev sedeža stalnega sekretariata Alpske konvencije: ta bo v Innsbrucku/A, v Bolzanu/I pa bo ustanovljena njegova izpostava..... [Več na strani 1](#)

Švica se zavzema za bolj učinkovito varstvo gorskih mokrišč

133 držav pogodbenic Ramsarske konvencije Združenih narodov o mokriščih se je sestalo na zasedanju konference v španski Valenciji, kjer bodo do 26. novembra izdelale strateški načrt delovanja za naslednjih šest let.. [Več na strani 3](#)

Sedež sekretariata Alpske konvencije bo v Innsbrucku in Bolzanu

Najpomembnejši sklep 7. alpske konference okoljskih ministrov, ki so ga vsi pričakovali z veliko napetostjo, je bila določitev sedeža stalnega sekretariata Alpske konvencije: ta bo v Innsbrucku/A, v Bolzanu/I pa bo ustanovljena njegova izpostava.

Zaradi porazne odločitve parlamentarne komisije o zavrnitvi ratifikacije izvedbenih protokolov Alpske konvencije z rezultatom 8 : 0 je Švica kandidaturo Lugana deloma onemogočila sama. Kljub temu sta Italija in Avstrija menili, da bosta uporabili skupno strategijo, ki bi preprečila kandidaturo Lugana. Okoljski ministri alpskih držav so se srečali že na predvečer konference, ko so se za zaprtimi vrati udeležili sprejema in delovne večerje. Zdi se, da so bila pogajanja, ki so trajala vse do pol druge ure zjutraj, zelo trda, preden je bila sprejeta končna odločitev. Stalni sekretariat alpske konference bo imel svoj sedež v Innsbrucku. Njegova izpostava v Bolzanu bo skrbela za tehnično-operativne zadeve in raziskovalno dejavnost. Funkcijo začasnega generalnega sekretarja so za dve leti dodelili francoskemu državnemu uradniku Noëlu Lebelu. Predsedstvo Alpske konvencije bo po dveletnem predsedovanju Italije sedaj prevzela Nemčija, kar pomeni, da je okoljski minister Jürgen Trittin postal predsednik alpske konference do konca leta 2004.

Trittin pa je opozoril tudi na prometno problematiko v Alpah. Države pogodbenice so se v prometnem protokolu zavezale, da v Alpah za potrebe tranzitnega prometa ne bodo gradile cest višjega razreda. Z ozirom na bližajočo se širitev EU je to velik izziv, s katerim se bo treba spopasti. Tako bi veljalo določiti gornje meje tranzitnega tovornega prometa. Njegovi zahtevi se je pridružil tudi italijanski okoljski minister Altero Matteoli. Prav tako je Trittin opozoril na vedno pogostejša neurja, plazove in druge naravne katastrofe, ki pustošijo po Alpah – vse to so problemi, za katere je treba najti ustrezne rešitve.

Napredek pri procesu ratifikacije protokolov Alpske konvencije v Italiji in Franciji

Medtem ko je v Meranu potekala 7. Alpska konferenca, je italijanska poslanska zbornica na seji 19. novembra z veliko večino potrdila sklep o izvedbi ratifikacije vseh devetih izvedbenih protokolov Alpske konvencije (363 glasov za, 6 proti, 12 vzdržanih). Postopek ratifikacije bo v kratkem predložen senatu. Vir: CIPRA Italija Francija je ratificirala protokol o hribovskem kmetijstvu in protokol o reševanju sporov, 15. novembra 2002 pa je v Avstriji deponirala listino o ratifikaciji.

Vsebina

Sedež sekretariata Alpske konvencije bo v Innsbrucku in Bolzanu	1
Napredek pri procesu ratifikacije protokolov Alpske konvencije v Italiji in Franciji	1
Economiesuisse rovari proti Alpski konvenciji	2
Ali so neurja v Alpah posledica segrevanja podnebja?	2
»Pakt za prihodnost« proti obremenitvam zaradi prometa	2
Upadanje števila prebivalcev v Alpah.....	2
Švica se zavzema za bolj učinkovito varstvo gorskih mokrišč.....	3
Biotska raznovrstnost v sladkih vodah	3
Izjava o zavarovanih območjih v evropskih gorskih regijah	3
Podeljena nagrada plezalnemu združenju Basler Jura	3
O tem in onem	4
Prireditve	4

Economiesuisse rovari proti Alpski konvenciji

Économiesuisse, krovno gospodarsko združenje Švice, se že leta bori proti Alpski konvenciji in to z vsemi možnimi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi. Enega od »vrhuncev« te nečastne kampanje je odkril dnevnik Tages-Anzeiger (TA), ki je o tem poročal 18. 11. 2002. Kot so pokazale raziskave TA, je Économiesuisse naročil izdelavo izvedenskega mnenja o pravnih vidikih Alpske konvencije, pri čemer je mnenje temeljilo na zaupnem poročilu Ministrstva za okolje, promet, energijo in komunikacije UVEK. Očitno je, da je Économiesuisse na protipraven način pridobil določene dokumente, ki javnosti niso dostopni. Gre za kaznivo dejanje, ki je bilo storjeno pri izvajanju službene dolžnosti, za uvedbo preiskave pa je pristojno Zvezno državno tožilstvo. Če prizadeti upravni organi ne bodo sprejeli ustreznih ukrepov, bodo okoljevarstveniki ovadbo vložili sami, da bi tako sprožili postopek.

Izvedensko mnenje je bilo na razpolago nekaterim članom komisije za okolje, načrtovanje prostora in energijo pri Svetu kantonov, ki so se prejšnji teden izrekli proti ratifikaciji protokolov Alpske konvencije. Nasprotno pa zvezni predstojnik sveta in ministrstva Moritz Leuenberger ter njegovi strokovni sodelavci o omenjenem izvedenskem mnenju niso vedeli ničesar.

Poročilo UVEK vsekakor potrjuje, da zaradi ratifikacije izvedbenih protokolov Alpske konvencije švicarske ustave ne bo treba spreminjati, pa tudi izvedensko mnenje Économiesuisse ni podalo kakšne „bistvene točke, ki bi govorila proti ratifikaciji“.

Viri: Tages-Anzeiger, 18. in 19.11.2002, glasilo Alpske konvencije CIPRE-Schweiz und SAB št. 6

Ali so neurja v Alpah posledica segrevanja podnebja?

Ob koncu prejšnjega tedna so v Alpah siloviti viharji, ki jih je povzročil fen, spremljalo pa jih je močno deževje, povzročili veliko škodo. Vremenoslovci pravijo, da je vzrok za povečanje količine padavin globalno segrevanje.

Največja škoda je bila povzročena v švicarskem kantonu Graubünden ter v Vzhodnih Alpah v Nemčiji in Avstriji. V Švici je močno deževje povzročilo poplave in zemeljske plazove. V nekaterih krajih je meteorološka služba MeteoSchweiz zabeležila rekordno količino padavin. V Vzhodnih Alpah so viharji opustošili gozdove, zmanjkalo je elektrike, avtomobilski in železniški promet sta bila močno ovirana. Nemška meteorološka služba je poročala, da je bil to najmočnejši vihar v Alpah v zadnjih dveh desetletjih. Meteorologi vzrokov za posamezne dogodke ne morejo v celoti pripisati samo globalnemu segrevanju, vendar pa so se potrdila njihova predvidevanja, po katerih je pojav vedno toplejših zim vzrok za nastanek izjemno obilnih količin padavin. Poleg tega se nad morjem zbirajo večje količine vlage, ki jih vetrovi prenesejo nad Alpe – posledica tega so obilne padavine.

Viri: Tages-Anzeiger z dne 18. in 19. 11. 2002; Süddeutsche Zeitung z dne 18. 11. 2002

»Pakt za prihodnost« proti obremenitvam zaradi prometa

Obremenitve, ki jih povzroča promet, so za številne alpske doline in njihove prebivalce postale nevzdržne. Na pobudo Avstrijske planinske zveze in Tranzitnega foruma Tirolska – Avstrija so zato prizadeti posamezniki oz. organizacije iz avstrijskih, italijanskih in nemških regij, ki se bojujejo proti vedno večjim obremenitvam zaradi prometa, 16. novembra na konferenci v avstrijskem Kufsteinu sprejeli skupen dokument, ki so ga poimenovali Pakt za prihodnost našega življenjskega in gospodarskega prostora.

Osnovno izhodišče za sprejeti dokument so Alpska konvencija in pripadajoči izvedbeni protokoli kakor tudi Izjava o varstvu alpskega prostora pred tranzitnim prometom. Podpisniki so se zavezali, da bodo v okviru svojega delovanja izvajali ukrepe, kot jih zahteva Izjava o varstvu alpskega prostora pred tranzitnim prometom. Udeleženci konference pa so tudi kritizirali dejstvo, da se regije, ki so izpostavljene negativnim vplivom prometa, ne morejo zanesti na to, da bodo s pogodbo dogovorjene količinske omejitve v prometu tudi dejansko upoštevane.

Vir in nadaljnje informacije na spletnem naslovu: <http://www.transitforum.at> (de)

Upadanje števila prebivalcev v gorskih območjih

Prejšnji teden je v Innsbrucku v Avstriji potekala konferenci, na kateri so udeleženci razpravljali o vzrokih in posledicah upadanja števila prebivalcev v gorskih območjih. Najpomembnejše teme, ki so jih obravnavali predavatelji iz Avstrije, Italije, Francije in Švice, so bile gibanje prebivalstva v Alpah, njegov zgodovinski razvoj in posledice ter nevarnosti in možnosti za razvoj v prihodnosti. Ob zaključku konference so pozornost posvetili še temam, kot so kultura in prebivalstvo, trenutni položaj in s tem povezana problematika, Alpe kot gospodarski prostor, posebna zakonodaja za gorska območja v EU ter protokol o prebivalstvu in kulturi.

Vir in nadaljnje informacije na spletni strani Rete Montagna: <http://www.alpinenetwork.org> (de/fr/it).

Zapuščena stavba na planini

© Ges. f. ökologische Forschung München

Švica se zavzema za bolj učinkovito varstvo gorskih mokrišč

133 držav pogodbenic Ramsarske konvencije Združenih narodov o mokriščih se je sestalo na zasedanju konference v španski Valenciji, kjer bodo do 26. novembra izdelale strateški načrt delovanja za naslednjih šest let. Švicarska delegacija se bo zavzemala za uveljavitev in sprejetje večjega upoštevanja gorskih mokrišč v okviru te konvencije. Do sedaj se je na seznam ramsarskih lokalitet uvrstilo 15 mokrišč z alpskega prostora. Najpomembnejša točka strateškega načrta je učinkovito izvajanje varstvenih ukrepov v posameznih državah in vzpostavitev kontrolnega sistema.

Mokrišča niso le življenjski prostor za vodne in močvirske ptice, ampak so lahko kot zbiralniki vode tudi učinkovita zaščita pred poplavami.

V Passarianu v Italiji bo 23. novembra potekala izmenjava izkušenj o varstvu pomembnejših mokrišč in njihovi ponovni vzpostavitvi.

Viri in nadaljnje informacije: BUWAL, 18.11.2002, <http://www.iisd.ca/ramsar/cop8/> (en), <http://www.ramsar.org/> (en), <http://www.wetlands.org/RDB/quick.html> (en), Regione FVG, 19.11.2002

Ramsarsko mokrišče
Ruggeller Riet (Lihtenštajn)

© Jürgen Deuble

Biotska raznovrstnost v sladkih vodah

Revija Hotspot, ki jo Švicarski forum za biotsko raznovrstnost (Forum Biodiversität Schweiz) izdaja v francoskem in nemškem jeziku, je zadnjo številko posvetila biotski raznovrstnosti v sladkih vodah. Članki obravnavajo to področje z različnih vidikov (npr. rezultati in spoznanja iz projekta za urejanje gorskih potokov, jezovi in kroženje hranilnih snovi, hidrobiološke raziskave renaturiranih potokov itd.).

Vodotoki veljajo za prave „hotspots“ biotske raznovrstnosti, saj je v jezerskih in tekočih vodah osem odstotkov živalskih vrst, ki sicer živijo v Švici. Istočasno pa je tukaj najti tudi večino ogroženih vrst.

Čeprav znašajo zaloge sladke vode na Zemlji le desetisočino v strukturi celotne količine vode, pa v njej kljub temu živi kar dvanajst odstotkov vseh vrst. Spremembe v številu vrst je težko ocenjevati, saj so na voljo le maloštevilni stari popisi rastlinskih in živalskih vrst. Tudi v nobenem drugem ekosistemu posegi človeka niso bili tako usodni, kot se je to zgodilo v ekosistemu tekočih voda z gradnjo jezov ali kanalov. Poleg tega se je od industrijske revolucije dalje kakovost vode dramatično slabšala. Kljub uspehom pri omejevanju vnosov škodljivih snovi v naravno okolje, kot sta fosfor ali pa dušik, pa ne smemo prezreti dejstva, da je v zadnjih letih v številnih švicarskih vodotokih prišlo do znatnih izgub ribjega staleža. Strokovnjaki domnevajo, da so razlogi za tako stanje zlasti težke kovine in hormonom podobne substance, ki se v čistilnih napravah niso popolnoma razgradile.

Viri in nadaljnje informacije na spletni strani: <http://www.biodiversity.ch> (en), revija HOTSPOT <http://www.biodiversity.ch/forum/publications.html> (de/fr)

Izjava o zavarovanih območjih v evropskih gorskih regijah

Od 13. do 16. novembra je v francoskem mestu Chambéry potekala konferenca o zavarovanih območjih v evropskih gorskih regijah. Rezultat konference je skupna izjava o varstvu gora, ki so jo sprejeli predstavniki zavarovanih območij, mednarodnih organizacij in znanstvenih ustanov. Sprejeti dokument izhaja iz Alpske konvencije, Agende 21 in Berchtesgadenske izjave.

Podpisniki izjave so poudarili tako velik pomen gorskih ekosistemov kot njihovo okoljsko ranljivost ter biotsko raznovrstnost. Oblikovali so naslednje cilje: vzpostavitev kooperacijskega odbora v vsaki od evropskih gorskih regij, izdelava prvega inventarja zavarovanih območij ter primerjava le-tega z obstoječimi inventarji (IUCN), posredovanje znanja, metod in modelov o uporabi varstva narave ter trajnostnega razvoja, seznam problemov in rešitev na področju upravljanja z zavarovanimi območji ter spodbujanje partnerstva.

Na naslednjem srečanju leta 2005 bodo preverili, koliko je bilo v tem obdobju doseženega pri izpolnjevanju nalog. Več informacij na spletni strani Mreže zavarovanih območij v Alpah <http://www.alparc.org> (de/fr/it/sl/en).

Podeljena nagrada plezalnemu združenju Basler Jura

Okoljska strokovna zveza za trendovske športe „keepwild!“ ter organizacija „Save the Mountains“ sta v sredo, 20. novembra, podelili nagrado Wilderness Trendsport, ki znaša 5000 CHF. Glavno nagrado je prejelo interesno plezalno združenje IG Klettern Basler Jura za svoj projekt z naslovom Inventar skalnatih sten v Bazelski Juri in zasnova njihovega varovanja. Nagrada je namenjena ponudbam, idejam in projektom, katerih cilj je spodbujanje naravi in načina gojenja športov in prostočasnih dejavnosti, ki so sprejemljivi za okolje. Nagrajena razvojna zasnova plezalskega združenja je primer instrumenta za izdelavo rešitev, ki so smiselne s socialnega in ekološkega vidika in uporabne na področju, kjer si nasproti stojita plezalni šport in narava. Drugi dobitniki nagrade so še Nemška planinska zveza za projekt „Okolju prijazen smučarski alpinizem“, Grimselsko združenje za projekt „Parcours de l'Âar“ ter FAUNA VS za okoljska prizadevanja na področju plezalnih poti.

Viri in več informacij: <http://www.mountainwilderness.ch/d/trendsport.htm> (de/fr)

O tem in onem

Švicarske okoljske in prometne organizacije nasprotujejo izgradnji druge cevi v predoru pod Gotthardom

Izgradnja druge cevi Gotthardskega predora je bila po predlogu prometne komisije švicarskega Nacionalnega sveta vključena v predlog, ki nasprotuje pobudi Avanti. Za financiranje tega velikega programa za izgradnjo cest naj bi sedaj ustanovili nov sklad, ki naj bi odpravil „zaporo za dolgove“. Kot pobuda Avanti je tudi ta nasprotni predlog bojna napoved trajnostni prometni politiki. Okoljske in prometne organizacije, zbrane v odboru „Avanti – Nein“, ter sindikati so zavrnili oba predloga.

Vir: Odbor Avanti-Nein, 19. 11. 2002

Reorganizacija Nemške planinske zveze

Nemška planinska zveza (DAV) je na svoji skupščini sprejela sklep o reorganizaciji svoje vodstvene strukture. Ukinili bodo funkcijo strokovnih referentov in novo predsedstvo bo tisti organ, ki bo odgovoren za vsa delovna področja. Z novo strukturo želi DAV premagati tudi nesoglasja, ki pri odločanju o usmeritvah delovanja zveze obstajajo med športniki in naravovarstveniki. Da pa bi lahko usmerjali razvoj, so se v zvezi odločili, da bodo za organizacijo spornih prireditev trendovskih športov postavili zelo stroge pogoje. DAV je s 650.000 člani največja zveza planincev na svetu.

Vir in informacije: Stuttgarter Nachrichten z dne 18. 11. 2002. Več informacij: <http://www.alpenverein.de> (de)

Švicarski kantoni na območju Alp in mednarodno leto voda 2003

Združeni narodi so leto 2003 proglasili za mednarodno leto voda. Pozornost javnosti bo usmerjena v problematiko voda, zato so se švicarski alpski kantoni, združeni v Vladni konferenci gorskih kantonov (Regierungskonferenz der Gebirgskantone), odločili, da bodo izkoristili to priložnost: izpostaviti želijo namreč pomembno vlogo, ki jo imajo gorska območja pri oskrbi Švice z vodo, ter poudariti tako ekonomsko vrednost vode kakor tudi pomen za okolje sprejemljive rabe v alpskih kantonih.

Vir: Vlada kantona Graubünden z dne 07. 11. 2002. Več informacij na spletnem naslovu: <http://www.unesco.org/water/iyfw> (fr/en), <http://www.acqua2003.ch> (de/fr/en)

Ekološka bilanca pri embalaži za pijačo

Večkratna uporaba je učinkovitejša kot enkratna uporaba – tako se na kratko glasi rezultat raziskave o uporabnosti embalaže za pijačo, ki so jo opravili pri nemškem Zveznem uradu za okolje (UBA). Pri vseh sistemih pakiranja pa seveda obstajajo možnosti za njihove nadaljnje izboljšave, je prepričan prof. dr. Andreas Troge, predsednik UBA. Raziskava z naslovom Ekološka bilanca embalaže za pijače II – faza 2“ je objavljena v knjižni zbirki TEXTE (št. 51/02), ki jo izdaja Zvezni urad za okolje. Nadaljnje informacije (možna tudi naročila) na tem naslovu: <http://www.umweltbundesamt.de> (de/en)

Prireditve

Mednarodna konferenca: **Land, livestock and livelihood in the mountain in the world.** Chambéry (Francija), 26. - 27. 11. 2002. Organizira: Association Montanea. Nadaljnje informacije:

<http://www.montanea.org/html/formulaire/dwld/DEPLIANTELEVAGE.pdf> (fr/en).

Mednarodni festival gorskih poklicev. Chambéry (Francija), 27. 11. - 1. 12. 2002. Organizator: Observatoire des Métiers de Montagne. Nadaljnje informacije: <http://www.metiersmontagne.org/festival/index.htm> (fr) .

5. salzburški turistični forum: **Kam gredo poti medcelinskega turizma? Globalni turizem osvaja horizont.** Salzburg (Avstrija), 28. - 29. 11. 2002. Nadaljnje informacije: <http://www.sbg.ac.at/init/kongress2002.htm> (de).

Informativno srečanje: „**Ali bo divji petelin v Švici preživel?**“. Neuchâtel/CH, 29. 11. 2002. Organizira: Zvezni urad za okolje, gozd in krajino (BUWAL). Nadaljnje informacije: <http://www.umwelt-schweiz.ch> (de/fr/it).

Narodni park Stilfserjoch – okoljske organizacije kot predmet razprave: „**Narava, kultura in življenje v osrčju Alp: lokalne interesne skupine in prihodnost največjega parka v Alpah**“. San Bernardo di Rabbi (Italija), 29. - 30. 11. 2002. Nadaljnje informacije: http://www.ambientetrentino.it/caffe_durer/Progr_STELVIO.pdf (de/it)

Delavnica SAGW – raziskovanje Alp 2002: **Kulturna raznovrstnost na območju Alp.** Thun (Švica), 29. - 30. 11. 2002. Organizator: Švicarska akademija za humanistične in družbene vede. Nadaljnje informacije: <http://www.sagw.ch> (de/fr).